

ประโยค ป.ธ.บ.ศ.๑-๒

วิชาแปลมคธเป็นไทย (ครั้งที่ ๗) / ภาคที่ ๒)

วันที่ ๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๘

เทียบแปลโดยอรรถ

๑ ที่นั่น เมื่อถึงวันอุโบสถวันหนึ่ง อนาคตภิกขุเสฐฐีมาจากวิหาร ถามว่า “ความเป็นวัน อุโบสถในวันนี้ ใครๆ บอกแก่บุรุษผู้ทำการรับจ้างนั้นหรือไม่” ดังนี้ ฯ พวกชนกล่าวว่า “นาย ความเป็นวันอุโบสถ ใครๆ ก็ไม่บอก” ฯ อนาคตภิกขุเสฐฐีกล่าวว่า “ถ้าเช่นนั้น พวกท่านจงหุงอาหารที่บุคคลพึงบริโภคในเวลาเย็นให้แก่บุรุษผู้ทำการรับจ้างนั้นเถิด” ดังนี้ ฯ ที่นั่น พวกชนใช้ข้าวสารหนึ่งแฉ่งหุงข้าวให้แก่คนทำการรับจ้างนั้น ฯ บุรุษผู้ทำการรับจ้างนั้นทำงานในป่าในวันนั้น กลับมาในเวลาเย็น, เมื่อบุคคลคิดภัตให้แล้ว, ไม่บริโภคโดยฉับพลันเที่ยวด้วยคิดว่า “เราเป็นผู้หิวแล้ว” ดังนี้ คิดว่า “ใน วันเหล่านี้ ในเรือนนี้ มีความโกลาหลใหญ่กว่า ‘พวกท่านจงให้ภัต พวกท่านจงให้กับ พวกท่านจงให้แกง’ ดังนี้, ในวันนี้ พวกชนทั้งหมด เป็นผู้ปราศจากเสียง พวกนั้นนอน แล้ว, พวกชนตักอาหารไว้ให้แก่เราผู้เดียวเท่านั้น, เหตุนี้มันอะไรหนอแล” ดังนี้ จึงถามว่า “พวกชนที่เหลือ บริโภคแล้วหรือ” ดังนี้ ฯ

(พวกชนกล่าวว่า “พวกชนที่เหลือไม่บริโภค พ่อ” ดังนี้ บุรุษผู้ทำการรับจ้างนั้นถามว่า “พวกชนที่เหลือไม่บริโภคเพราะเหตุอะไร” ดังนี้ พวกชนกล่าวว่า “พวกชนยอมไม่หุงอาหารเย็นในวันอุโบสถทั้งหลายในเรือนนี้, พวก ชนทั้งปวงเป็นผู้รักษาอุโบสถ, ท่านมหาเสฐฐีให้เด็กทั้งหลายแม่ผู้คืบนมโดยปกติ โดยที่สุด ให้บัวปาก แล้วให้ใส่ของอร่อย ๔ อย่างในปาก ทำเด็กเหล่านั้นให้เป็นผู้ รักษาอุโบสถ, เมื่อประทีปน้ำมันที่เจือด้วยของหอมลูกโปลงอยู่, ทั้งเด็กเล็กเด็กโตทั้ง หลายพากันไปสู่ที่นอน แล้วยอมสาธยายอาการ ๓๒, แต่พวกเราไม่ทำสติเพื่ออันบอก ว่าเป็นวันอุโบสถแก่ท่าน, เพราะฉะนั้น ภัต พวกเราหุงไว้เพื่อท่านเท่านั้น, ท่านจง บริโภคภัตนั้นเถิด” ดังนี้ ฯ)

๒ บุรุษผู้ทำการรับจ้างนั้นกล่าวว่า “ถ้าว่า การที่ใครๆ เป็นผู้รักษาอุโบสถในกาลนี้ ย่อมควร ไชรั, แม้เราควรเป็นด้วยหรือ” ดังนี้ ฯ เสฐฐีนั้นกล่าวว่าอย่างนี้ว่า “เจ้าไม่บริโภคในบัดนี้ บัวปาก อธิฐานองค์อุโบสถทั้งหลาย จักได้อุโบสถกรรมเข้าไปครั้งหนึ่ง” ดังนี้ ฯ บุรุษผู้ทำการรับจ้างนอกนั้นฟังคำนั้นแล้ว ก็ได้ทำเหมือนอย่างนั้น ฯ ลมทั้งหลายในสระของบุรุษผู้ทำการรับจ้างนั้น ผู้ทำการงานตลอดวันทั้งสิ้นแล้วหิว แล้ว กำเริบแล้ว ฯ บุรุษผู้ทำการรับจ้างนั้น ใช้เชือกผูกท้อง จับที่ปลายเชือกแล้วหมุนไปรอบๆ ฯ เสฐฐีฟังเรื่องราวนั้นแล้ว มีคบเพลิงทั้งหลายที่พวกคนช่วยกันถือ ใช้คนให้ถือเอาของ อร่อย ๔ อย่างมาสู่สำนักของบุรุษผู้ทำการรับจ้างนั้น แล้วถามว่า “แน่พ่อ อะไร” ดังนี้ ฯ บุรุษผู้ทำการรับจ้างนั้นกล่าวว่า “นาย ลมทั้งหลายกำเริบแล้วต่อกระผม” ดังนี้ ฯ เสฐฐีกล่าวแล้วว่า “ถ้าเช่นนั้น เจ้าลุกขึ้นแล้ว จงเคี้ยวกินเสถ์ชน” ฯ บุรุษผู้ทำการรับจ้างนั้นกล่าวว่า “นาย แม้พวกท่านเคี้ยวกินแล้วหรือ” ดังนี้ ฯ เสฐฐีกล่าวว่า “ความไม่พาสุกของพวกเราย่อมไม่มี, เจริญเธอเคี้ยวกินเถิด” ดังนี้ ฯ บุรุษผู้ทำการรับจ้างนั้นกล่าวว่า “นาย กระผมเมื่อทำอุโบสถกรรม ไม่สามารถเพื่อจะ ทำอุโบสถกรรมนั้นทั้งหมดได้, แม้อุโบสถกรรมครึ่งหนึ่งของกระผม อย่าได้เป็นของบกพร่องเลย” ดังนี้ ไม่ปรารถนาแล้ว ฯ บุรุษผู้ทำการรับจ้างนั้น แม้อุโบสถกรรมกล่าวอยู่ว่า “พ่อ เธออย่าทำอย่างนี้เลย” ก็ไม่ปรารถนา, เมื่ออรุณขึ้นไปอยู่, ก็เสียชีวิต ดูจะเยียบที่เหยวแห่ง บังเกิดเป็นเทวดาที่ ต้นไทรนั้น ฯ เพราะฉะนั้น เทวราชตนนั้น ครั้นกล่าวเนื้อความนี้แล้ว จึงกล่าวว่า “เสฐฐีนั้น เป็น พุทธมามกะ เป็นธัมมามกะ เป็นสังฆมามกะ, สมบัตินั้น ข้าพเจ้าได้แล้ว เพราะวิบากเป็นเครื่องไหลออกแห่งอุโบสถกรรมครึ่งหนึ่งนั้นแหละที่ข้าพเจ้าทำ เพราะอาศัย เสฐฐีนั้น” ดังนี้ ฯ